

at Viborg allerede nu er Stedet for Overretten, og at der findes adskillige offentlige Institutioner samlede der, saa at der jo vil kunne være nogen Tanke om, at Viborg i Fremtiden vil kunne blive Sædet for nogle flere af den Slags Institutioner, som kunde gaa ud paa at ophjælpe Syllands aandelige Liv — Noget, som man ganske sikkert fra dette Thing mere og mere vil komme ind paa, da det jo vil have en meget stor Betydning, navnlig i national Henseende. — Jeg kommer dernæst til det tredie Affnit i Lovforslaget, nemlig Lønningerne. Det foreliggende Lovforslag har efter Udvalgets Mening ikke været meget heldigt med Hensyn til den Maade, hvorpaa det har søgt at løse Lønningsspørgsmaalet, idet Lovforslaget uden videre sætter Rigsarkivet som et Departement under Kultusministeriet. Dette strider efter Udvalgets Mening baade mod Arkivets Oprindelse, idet det jo kun delvis i alt Fald kan siges at være udgaet fra de ministerielle Kontorer. Man kan for den Del af Arkivet, der kaldes „Kongerigets Arkiv“, ganske vist sige, at det er Kontorembedsmænd, der tidligere have forteret under de forskjellige Ministerie, som her ere blevne samlede, og saavidt kan man jo sammenstille dem med et Kontor under et af de ministerielle Departementer, men Lovforslaget eller Ministeriet har der noget overset, at Geheimearkivet har en helt anden Oprindelse og altid har haft sin væsentlige Betydning som et Sted, hvor videnskabelige Sysler skulde trives, og saavidt jeg veed, hører videnskabelige Sysler ikke just til de Ting, der ganske særlig trives i Ministeriernes Departementer eller egentlig have hjemme der. Udvalget har derfor fundet det naturligt at give en særlig Lønningslov for dette Rigsarkiv og ikke jevnstille det enten med Departementer under Ministerierne eller med nogen anden Institution, idet Forholdene i Arkivet jo ere af en saadan Art, i mange Maader eiendommelige og forskellige fra de andre Institutioner, hvortil Embedsmænd ere knyttede, at der har maattet tages adskillige særlige Hensyn. Jeg vil særlig henlede Opmærksomheden paa et Punkt, som Udvalget har taget Hensyn til, nemlig at der for Arkivembedsmænd findes meget ringe Udsigt til Avancement. Embedsmænd, der ansættes i Ministerierne, have jo paa forskjellig Maade Udsigt til Avancement. De kunne komme ud i Landet enten i den ene eller den anden Egenstab som Embedsmænd; Ansættelsen i de ministerielle Kontorer er jo i Reglen kun en Slags Forberedelse, Forstole for deres senere Virksomhed. Hvad derimod angaa de Mænd, der ansættes i Arkivets Tjeneste, da have de meget ringe

Udsigt dertil. Dette kan paavises af ikke ganske faa Exempler derpaa. Vi have saaledes paa Finantloven i Ar en Post, der er et Vidnesbyrd om, hvorledes Mænd, der have været ansatte i Arkivet i endog 30—40 Aar, tror jeg, ikke engang ere naaede op til at blive Embedsmænd, men ere blevne staaende som Assistenten, altsaa som Bestillingsmænd, i Arkivet. Det gælder nu afdøde Assistent Secher, til hvis Ente der bliver søgt en Bevilling paa Finantsloven. Dette er et mellem mange Vidnesbyrd om, at de Mænd, der ansættes i Arkivets Tjeneste, og tidt have en meget møjsommelig og usund Tjeneste, have meget tarvelig Udsigt til Avancement. Det har derfor været Udvalget klart, at der maatte tages særlige Hensyn her. Der gives heller ikke for Arkivembedsmænd den Slags Udsigt, som man f. Ex. havde Leilighed til at se ved den Lønningslov, som dette Thing behandlede i Gaar, at forskjellige Virksomheder kunne forenes, at man kan være f. Ex. Postmester, bestyre Telegrafkontoret, være Stationsforvalter, være Veier og Maaler og forskjellige andre Ting paa en Gang, saaledes at man kan forene en 4, 5 forskjellige Lønninger og derved skaffe sig en meget høj Stilling. Den Slags falder ikke let af for Arkivembedsmænd. Udvalget har derfor ogsaa været enig om, at det vil jævnlig frembyde sig som en naturlig Ting, at der, naar der i Arkivet findes saadanne Mænd, der indlægge sig Fortjeneste af den historiske Videnskab, saa gennem Finantsloven ligesom hidtil bør tænkes paa at sikke dem nogenlunde Frihed til videnskabelig Sysel. Vi have jo ikke her i Landet synderlig mange Stillinger, hvor Mænd, der have Lust og Evne til historisk Sysel, kunne finde Ansættelse; udenfor Universitetet gives der egentlig kun Geheimearkivet og Bibliothekerne, som jo ogsaa hidtil jævnlig ere blevne benyttede dertil. Denne Udsigt til at komme i Betragtning som Videnskabsmænd bør heller ikke berøves Arkivembedsmændene i Fremtiden, ogsaa af den Grund er det næppe heldigt, som af Ministeriet foreslaaet, at stille Rigsarkivet uden videre som et Departement under Ministeriet. Udvalget har altsaa været enig om at omarbejde § 2 fuldstændig og stille Forslag om en ny § 2, ved hvilken Lønningsfarterne optages i selve Loven og der ikke findes nogen Jævntilling Sted med andre Institutioner. Med Hensyn til selve disse Lønninger har Udvalget derimod delt sig i et Flertal og et Mindretal. Jeg skal som Ordfører for Flertallet ganske kort nævne de Lønninger, som Flertallet har fundet passende for Arkivembedsmænd. Med Hensyn til Rigsarkivaren har hele Udvalget indstillet